

Rutin för kommunalt aktivitetsansvar (KAA)

Dokumenttyp: Rutin

Dokumentnamn: Rutin för kommunalt aktivitetsansvar

Beslutat datum: 2024-04-30 § 74

Gäller från datum: 2024-01-01

Beslutat av: Kommunstyrelsen

Ansvarig: Skolchef

Diarienummer: 2024/205

Foton: Maria Broberg

Innehåll

Innehåll

Rutin för kommunalt aktivitetsansvar (KAA).....	1
Innehåll	3
Kommunernas aktivitetsansvar.....	4
Vad säger skollagen?	5
Målgrupp.....	5
Skolverkets Allmänna råd gällande KAA	6
Mål för KAA.....	6
Arbetsuppgifter inom KAA.....	6
Ansvarsfördelning och rutiner	7
Informationshantering.....	7
Det uppsökande arbetet	8
Handlingsplan och insatser	8
Ekonomiskt stöd till ungdomarna	8
Aktörer för samverkan.....	9
Arbetsgrupp	9
Unga med drogproblematik eller psykisk ohälsa/fysisk sjukdom	9
Förebyggande åtgärder.....	10
Uppföljning	10

Kommunernas aktivitetsansvar

En ungdom som aldrig har påbörjat, har avbrutit eller inte fullföljt sin gymnasieutbildning kan hamna i en situation där vägen till vidare utbildning eller arbete begränsas. Därför är det viktigt att samhällets insatser för ungdomar sätts in, så att ungdomarnas utvecklingsprocess kan fortgå utan längre avbrott. Det är också viktigt att de insatser som görs tar sin utgångspunkt i ungdomarnas behov, förutsättningar och mål.

Hemkommunens skyldighet består i deras aktivitetsansvar för ungdomar och förtydligades i skollagen den 1 januari 2015. Skolverket har också i sin författning, SKOLFS 2015:62, tagit fram allmänna råd som stöd för planering, genomförande och utveckling för kommuner och andra aktörer i arbetet med KAA.

Förtydligandet i skollagen innebär att en hemkommun löpande under året ska hålla sig informerad om hur ungdomarna i kommunen, som har fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning, är sysselsatta. Det tillkom också ett krav på att kommunerna ska se till att ungdomarna erbjuds lämpliga individuella insatser. Insatserna ska i första hand syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning.

Förtydligandet i lagen betonar även att kommunen har ett ansvar att ha en aktiv relation med de ungdomar som omfattas av lagen och att insatserna ska dokumenteras skriftligt, för att möjliggöra en uppföljning och utvärdering. Kommunen har enligt den nya benämningen ett aktivitetsansvar och inte längre enbart ett informationsansvar.

Kommunernas aktivitetsansvar är en uppsökande och motiverande verksamhet som arbetar med att slussa ungdomarna till aktiviteter som kan leda till studier, arbete eller annan sysselsättning. Genom aktivitetsansvaret ska kommunen samverka med berörda myndigheter och andra aktörer för att samordna lämpliga individuella insatser och fråntar ingen annan verksamhet deras ansvar gällande målgruppen.

I Sorsele kommun är hanteringen av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) förlagt till kommunens arbetsmarknadsverksamhet på Piraten. Kommunens studie- och yrkesvägledare och administratör på skolan bistår med uppgifter om berörda ungdomar. Ytterst ansvarig för verksamheten är skolchef.

Vad säger skollagen?

I skollag (2010:800), 29 kap, 9 § framgår det att kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar innebär följande:

En hemkommun ska löpande under året hålla sig informerad om hur ungdomarna i kommunen är sysselsatta som

- inte har fyllt 20 år,
- har fullgjort sin skolplikt eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt,
- inte genomför utbildning i gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning,
- inte har en gymnasieexamen,
- inte har ett gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola, och
- inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan med godkänt resultat.

Hemkommunen ska erbjuda de ungdomar som avses i första stycket lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska dokumentera sina insatser på lämpligt sätt.

Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den dokumentation och den behandling av personuppgifter som är nödvändig för att kommunen ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt första-tredje styckena.

Lag (2022:1315).

Målgrupp

För att omfattas av kommunens aktivitetsansvar ska kriterierna som beskrivs i 9 § ovan vara uppfyllda.

KAA upphör när ungdomen:

har fyllt 20 år

har folkbokfört sig i en annan kommun

genomför utbildning på nationellt program, anpassad gymnasieskola eller utbildning inom Komvux, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning, Folkhögskola, introduktionsprogram eller liknande

har fullföljt utbildning på nationellt program, anpassad gymnasieskola eller utbildning inom Komvux, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning eller Folkhögskola

Skolverkets Allmänna råd gällande KAA

De allmänna råden handlar om:

1. Att styra och leda arbetet
2. Löpande identifiera, informera och kontakta
3. Erbjuder lämpliga individuella insatser
4. Dokumentationsansvar
5. Förande av register

Mål för KAA

Kommunstyrelsen fattar beslut om mål för KAA. Målen tidsbestäms och följs upp årligen i samband med årsredovisningen.

Den övergripande målsättningen är att alla ungdomar deltar i gymnasieutbildning och avslutar med en gymnasieexamen, eller har lämplig sysselsättning i form av praktik eller arbete.

Förslag mål:

- Arbetsgruppen har avstämning två gånger per år, januari och juni
- Det finns ett uppdaterat register över ungdomar inom KAA
- Insatser har dokumenterats, följts upp och utvärderats

Arbetsuppgifter inom KAA

De olika arbetsuppgifterna inom det kommunala aktivitetsansvaret handlar om att:

- Komma i kontakt med berörda ungdomar
- Kartlägga ungdomarnas sysselsättning

- Erbjudna lämpliga individuella insatser
- Dokumentera insatser för berörda ungdomar
- Registrera information om sysselsättning och åtgärder och skicka in uppgifter till statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Skolverket.

Ansvarsfördelning och rutiner

Hemkommunen behöver ha en tydlig ansvarsfördelning och avsatta resurser för arbetet med KAA. Arbetet bör följa fastställda rutiner för exempelvis:

- Informationshantering vid studieavbrott och information om elever som är i riskzonen för avbrott, både i och utanför kommunen
- Hur ofta och på vilket sätt ungdomar som omfattas av KAA ska kontaktas
- Hur ungdomars åsikter och erfarenheter tas tillvara
- Ändamålsenlig resurstilldelning
- Uppföljning och utvärdering
- Samverkan

Informationshantering

Hemkommunen efterfrågar studieunderlag och närvaro från gymnasieskolorna där vi har våra ungdomar två gånger per termin för att få en insyn i hur studierna går och om det finns risk för avhopp. Gymnasieskolorna där eleverna går signalerar till hemkommunen risk för eventuella avhopp.

Om ungdomen gör avbrott i sina studier ska den ansvariga skolan göra en avbrottsanmälan till hemkommunen som informerar KA-ansvarig i Sorsele.

Om ungdomen påbörjat gymnasieprogram på annan ort tar KA-ansvarig-kontakt med berörd skola för att höra om programmet avslutats med fullgjord examen eller studiebevis. KA-ansvarig påbörjar arbetet därefter med att kontakta, informera och eventuellt slussa vidare. Berörd ungdom har möjlighet att tacka ja eller nej till denna insats.

Det uppsökande arbetet

Den första kontakten med ungdomen görs av KA-ansvarig via telefon eller e-post. Om inga sådana uppgifter finns sker kontakten i stället via brev. Brev kan också skickas om ungdomen inte nås via telefon eller e-post efter tre försök.

Kontakt ska tas inom en månad från det att studieavbrott har skett. För ungdomar under 18 år, sätt brevet i kopia till vårdnadshavare. Till båda om det finns två.

I denna första kontakt ombeds ungdomen att berätta om sin sysselsättning och erbjuds ett inledande samtal med KA-ansvarig för en första kartläggning av dagsläget och önskemål framåt. Denna träffa bör hållas så snart som möjligt om det står klart att ungdomen saknar sysselsättning. Studie- och yrkesvägledare bör närvara vid denna första träff.

Alla samtal eller kontakter dokumenteras av KA-ansvarig.

Efter flera kontaktförsök utan resultat, görs orosanmälan till Individ- och familjeomsorgen (IFO). För ungdomar över 18 år kan det vara aktuellt med ett hembesök.

Handlingsplan och insatser

Planeringen framåt anpassas utifrån ungdomens behov och önskemål. I första hand ska ungdomar motiveras till att påbörja eller återuppta studier, i andra hand stöd mot praktik och arbete.

Exempel på insatser:

- Återgång till gymnasiala studier, Komvux, introduktionsprogram eller folkhögskola
- I samverkan med Arbetsförmedlingen se över möjlighet till sysselsättning
- Praktik eller sysselsättning kan erbjudas inom kommunal förvaltning, hos lokala entreprenörer eller inom fritidsverksamheter.

Alla insatser dokumenteras i handlingsplanen och uppföljning sker.

Om ungdomen uppger sig ha en sysselsättning, exempelvis arbete, dokumenteras detta och följs upp i möjligaste mån.

Ekonomiskt stöd till ungdomarna

Kommunen kan ge ekonomiskt stöd till ungdomar inom KAA exempelvis genom att:

- Ungdomen erbjuds vid genomförande av praktik i hemkommunens verksamhet ersättning motsvarande studiebidrag. Busskort utifrån befintliga skolskjutslinjer och ersättning för måltider erbjuds vid behov.

Utanordningar upprättas av KA-ansvarig och attesteras av skolchef.

Aktörer för samverkan

För Sorseles del kan aktörer som skola, fritidsverksamhet, studie- och yrkesvägledare, representant från Piraten, arbetsgivare inom egen förvaltning eller privata näringsliv vara aktuella för samverkan. Myndigheter som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan också vara aktuella i förkommande fall.

Arbetsgrupp

En arbetsgrupp möts för avstämning en gång per halvår, i januari och juni. Arbetsgruppen består av:

- Skolchef (sammankallande)
- KA-ansvarig
- Studie- och yrkesvägledare
- Representant från Piraten

Vid behov kan följande personer bjudas in:

- HR-chef
- Representant från Individ- och familjeomsorgen
- Representant från LSS

Unga med drogproblematik eller psykisk ohälsa/fysisk sjukdom

Vissa ungdomar som står långt från både studier och arbete, exempelvis vid missbruksproblematik eller någon form av ohälsa, kan dock behöva helt andra typer av insatser innan det är aktuellt med studier eller stöd mot arbete.

Ungdomar med ett aktivt, pågående missbruk erbjuds inte att delta i en insats inom ramen för KAA men kan i stället erbjudas samtalsstöd i syfte att motivera till stöd och behandling för att bryta missbruket. För att delta i insatser inom ramen för KAA bör ungdomen ha påbörjat en process mot drogfrihet.

I de fall en ungdom har någon slags ohälsa som gör att de står långt ifrån studier eller arbete ska de erbjudas stöd och motiverande insatser och hjälp till kontakt med lämplig vårdgivare. Där det är lämpligt kan sedan motivationsarbete mot studier eller arbete fortsätta parallellt.

Förebyggande åtgärder

Skolan i Sorsele arbetar kontinuerligt med att förebygga avhopp och stöd erbjuds i olika former. Förebyggande åtgärder är bra övergång från grundskola till gymnasieskolor med tydliga överlämningar som är till gagn för elever. Om det under tiden i grundskolan för elever identifieras att det finns faktorer som gör att eleven kan bli aktuell för insatser inom kommunalt aktivitetsansvar är det viktigt att så tidigt som möjligt att förbereda för det. Bakgrunden till att ungdomar inte studerar efter grundskolan kan vara väldigt olika från ungdom till ungdom och det är viktigt att kommunen kan erbjuda olika former av stöd.

Uppföljning

Kommunstyrelsen följer måluppfyllelse i samband med delårsbokslut och årsbokslut, samt genom huvudmannarapporten från det systematiska kvalitetsarbetet.